

Joanna Pawliczak

Koło Naukowe Bibliotekoznawców
Katedra Informatologii i Bibliologii
Uniwersytet Łódzki
e-mail: joanne.emerald@gmail.com

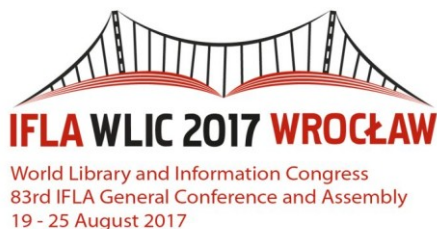
[Światowy Kongres Bibliotek i Informacji IFLA (Wrocław, 19–25 sierpnia 2017 r.)

DOI: <http://dx.doi.org/10.18778/0860-7435.25.16>

W dniach od 19 do 25 sierpnia 2017 r. odbył się Międzynarodowy Kongres IFLA, zorganizowany w stolicy województwa dolnośląskiego, we Wrocławiu. Organizatorem tej naukowo-kulturalnej imprezy była Międzynarodowa Federacja Stowarzyszeń i Instytucji Bibliotekarskich (ang. The International Federation of Library Associations and Institutions, dalej IFLA), powstała w Edynburgu w 1927 r., zarejestrowana w Holandii w 1971 roku.

Kongresy IFLA odbywają się co roku w różnych państwach na świecie. Ich 83. edycja miała miejsce po raz trzeci w historii w Polsce (pierwszy raz w 1936 r., drugi w 1959 r. – obydwie zjazdy miały miejsce w Warszawie). Warto dodać, że tegoroczna konferencja odbyła się w setną rocznicę powstania Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich.

Rys. 1. Logotyp 83. Międzynarodowego Kongresu IFLA we Wrocławiu

Źródło: <https://2017.ifla.org/>

Na uroczystość otwarcia przybył Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Piotr Gliński, który w swym przemówieniu podkreślił rolę bibliotek we współczesnym świecie. Odczytany został również list Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Andrzeja Dudy. Ponadto przemawiali: Tomasz Makowski (dyrektor Biblioteki Narodowej), Elżbieta Stefańczyk (przewodnicząca Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich) oraz Rafał Dutkiewicz (prezydent Wrocławia).

Kongres został otwarty przez Donnę Scheeder (prezydent IFLA), która wyraziła nadzieję, iż konferencja będzie źródłem bogatych przeżyć i owocnych dyskusji. Ceremonię otwarcia uświetniła część artystyczna, prowadzona przez grupę zawodowych artystów-tancerzy, którzy zabrali widzów w podróż w czasie od najdawniejszych dziejów Wrocławia aż po współczesność. Była to niezwykle interesująca retrospekcja, pełna koloru, światła, muzyki i tańca.

W programie Kongresu znalazło się 248 sesji oraz spotkań. Każdy dzień był wypełniony obradami, dyskusjami panelowymi, spotkaniami biznesowymi, spotkaniami kongresowymi, sesjami plakatowymi, targami wystawców itd. Wystąpienia plenarne i panelowe oraz sesje plakatowe poświęcone były trzem głównym tematom, stanowiącym hasło przewodnie Kongresu: „Biblioteki, Solidarność i Społeczeństwo”. W rezultacie zakres tematyczny konferencji był bardzo szeroki i dlatego, ze zrozumiałych względów, w niniejszym sprawozdaniu zdecydowano się zaprezentować jedynie dwie wybrane sesje.

Warto jednak wcześniej krótko przedstawić chronologię Kongresu oraz rozwinąć jego tematykę. Jak wspomniano wcześniej, konferencja trwała od 19 do 25 sierpnia, ale studiując szczegółowy plan na stronie IFLA (*IFLA World Library...*, 2017) zauważymy, że pewne spotkania odbywały się już 17 i 18 sierpnia. W tych dniach miały miejsce głównie spotkania doradców zarządu, komisji finansowej oraz zarządu głównego. Był to także czas, w którym szkolili się wolontariusze kongresu IFLA. W dniu 19 sierpnia główną istotą konferencji były tzw. „caucus meetings”, czyli spotkania wewnątrzstrukturalne poszczególnych krajów zrzeszonych w IFLA oraz spotkania raportowe. Właściwe obrady rozpoczęły się 20 sierpnia i składały się z sesji otwarcia, lunchu prezesów (Donny Scheeder – dotychczasowego prezesa, Glòrii Pérez-Salmerón – prezesa-elekta oraz nowo wyłonionego prezesa-elekta Christiny MacKenzie), jak również z paralelnych paneli dyskusyjnych i uroczystości otwarcia wystawy plakatów z sesji plakatowej. Dni od 21 do 24 sierpnia wypełnione były zróżnicowanymi tematycznie sesjami plenarnymi oraz równoległymi. Tematami tych spotkań były m.in.: biblioteki i kryzys (*Sesja 83: Biblioteki w czasach kryzysu: perspektywy historyczne*), biblioteki i społeczeństwa (*Sesja 161: Dostęp i możliwość dla wszystkich: jak biblioteki LAC współdziałają z Organizacją Narodów Zjednoczonych przy tworzeniu Agendy 2030*),

biblioteki i solidarność (*Sesja 165: Solidarność w akcji: jak odpowiadamy na wezwanie – kobiety, informacje i biblioteki SIG*). Zamknięcie kongresu nastąpiło 24 sierpnia, natomiast dzień później odbywały się wycieczki do wrocławskich i polskich bibliotek dla tych uczestników, którzy zgłosili swój akces, wpisując się na odpowiednią listę.

Dwie wybrane sesje, które zdecydowano się dokładniej omówić, odbyły się 22 i 23 sierpnia.

Pierwsza sesja nosiła tytuł: *Alfabetyzacja jest znacząca: społeczność jako czynnik pobudzania czytelnika, budowania narodu czytelników i tworzenia kultury czytania – alfabetyzacja i czytanie, biblioteki dla dzieci i młodzieży, biblioteki publiczne i biblioteki szkolne*. Składała się ona z dziesięciu przemówień – dziewięć z nich zostało zaprezentowanych w języku angielskim, jedno przedstawiono w języku francuskim. Jako że był to duży panel dyskusyjny, prowadziło go czterech moderatorów: Anne Everall (Authors Aloud UK z Wielkiej Brytanii), Marian Morgan-Bindon (Biblioteka Miejska Gold Coast w Australii), Lesley Farmer (California State University Long Beach ze Stanów Zjednoczonych) i Ulla Potsonen (Biblioteka Regionalna Joensuu z Finlandii). Jako asystent wolontariusz IFLA zostałam oddelegowana do pomocy logistycznej w powyższej sesji.

Została ona otwarta przez Anne Everall, która przekazała wyrazy wdzięczności dla organizatorów IFLA WLIC 2017, a następnie przedstawiła pierwszych mówców: Evę Selin i Karin Graube (Biblioteka Szpitala Dziecięcego Królowej Sylwii w Szwecji). Zaprezentowały one swoje wnioski, związane z tematem: *Głośne czytanie dzieciom w szpitalu. Biblioterapia jako czynnik budujący wspólnotę*. Wskazały na pozytywne znaczenie biblioterapii w procesie leczenia pacjentów z ich chorób i cierpień. Autorką drugiego wystąpienia (*Znaczenie pracy wolontariusza w zakresie pomysłnego rozwoju czytelnictwa dzieci i dorosłych*) była Beate Hoerning (Uniwersytet w Lipsku). Poruszyła ona problem umiejętności czytania wśród młodszych i starszych pokoleń. Podsumowała badania własne, w których zauważyła, że praca wolontariuszy jest niezbędna do wzrostu umiejętności czytania w nowoczesnych społeczeństwach. Trzeci referat, przedstawiony przez Maaïke Toonen i Adriaana Langendonka (Biblioteka Narodowa w Holandii), zawierał wyjaśnienia na temat *Holenderskich środków zapobiegawczych i ograniczających niski poziom czytelnictwa*. Autorzy omówili również interesujące pomysły na poprawę poziomu czytelnictwa w społeczeństwie holenderskim. Następną prezentacją, przygotowaną przez Alisę Phillips (World Vision ze Stanów Zjednoczonych), poświęcona była szeroko rozumianej kulturze czytania (*Budowanie kultury czytania poprzez partnerstwo*). Kolejną prelegentką, Hui-Yun Sung z Tajwanu, zaprezentowała

raport *Rozumienie mechanizmu wspólnego czytania dorosły-dziecko z użyciem ekranu w publicznym przedszkolu*. Był to projekt bardzo interesujący, gdyż, jak wskazała autorka, technologia okazuje się być bardzo użyteczna w interakcjach dorosły-dziecko, dotyczących czytania. Z kolei *Warsztaty opowiadań interaktywnych – nauka języków literatury i programowania* to temat przedstawiony przez Paulinę Hyytiäinen i Saanę Mäensivu (Miejska Biblioteka w Van-taa w Finlandii). Prelegentki wygłosiły znakomite przemówienie o tym, jak nowoczesne, interaktywne gry mogą służyć pomocą bibliotekom publicznym. Autorki przedstawiły również sprawozdanie z warsztatów, prowadzonych dla bibliotekarzy i czytelników w zakresie programowania i tworzenia gier z gatunku powieści graficznych. Kolejnym wystąpieniem było przemówienie Grażyny Lewandowicz-Nosal (Biblioteka Narodowa w Warszawie). Referentka opowiadała o cennym sposobie promowania czytania, a mianowicie o głośnym czytaniu dzieciom (*Radość czytania – Głośne czytanie: złożone partnerstwo*). Autorka przybliżyła międzynarodowej widowni polską inicjatywę *Cała Polska Czyta Dzieciom*. Ósma prezentacja, zatytułowana *Media Mentoring poprzez cyfrowe narracje: doświadczenia bibliotek publicznych w Aotearoa w Nowej Zelandii*, przedstawiona przez Annę Goulding (Uniwersytet Victoria w Wel-lington), zawierała informacje o pozytywnych i negatywnych aspektach pracy bibliotek w Nowej Zelandii. Autorka omówiła możliwe rozwiązania większości najtrudniejszych problemów, z jakimi zmagają się biblioteki w Aotearoa. Następny mówca, Assane Fall z Senegalu, zaprezentował pozytywne zmiany w działaniu instytucji wspierających czytelnictwo oraz wnioski, problemy i możliwe rozwiązania dotyczące bibliotek. Wystąpienie odbyło się w języku francuskim (*Les Bibliothèques Numériques pour Booster la Milieu Scolaire Défavorisé: Exemple du Sénégal*). Ostatni referat, zatytułowany *Potrzeba społeczności do pobudzania czytelnika: biblioteki przyjazne osobom autystycznym* autorstwa Sarah Mears (Rada Hrabstwa Essex w Wielkiej Brytanii) zakończył sesję nr 138. Autorka scharakteryzowała w nim biblioteki, które pomyślnie pomagały dzieciom i dorosłym dotkniętym autyzmem czuć się częścią czytelniczej społeczności.

Po prezentacjach przedstawionych w tej części obrad nastąpił czas na pytania i dyskusję. Tę część prowadziła główna moderatorka panelu, Anne Everall. Publiczność podziękowała prelegentom za cenne i stymulujące informacje, po czym sesja została zamknięta.

Rys. 2. Wolontariusze obsługujący Kongres IFLA na tle Hali Stulecia we Wrocławiu

Źródło: www.sbp.pl/ifla2017/

Druga sesja, którą postanowiono przybliżyć w niniejszej relacji, zatytułowana była *Dziedzictwo dokumentalne, digitalizacja i dziedzictwo pochodzenia cyfrowego – w obliczu wyzwań w celu zachowania naszego dziedzictwa na przyszłość – Strategiczny Plan Konserwacji (PAC)*. Tutaj także zostałam oddelegowana jako asystentka logistyczna oraz wolontariusz IFLA. Przewodniczącą sesji była Jeanne Drewes (Biblioteka Kongresu Stanów Zjednoczonych).

Pierwszy mówca, Antenie Carstens (Biblioteka Narodowa Republiki Południowej Afryki), przedstawił problemy wynikające z braku odpowiedniego sprzętu technicznego, służącego do digitalizacji części dziedzictwa kulturowego w jego kraju. Zreferował to, co zostało dotychczas zrobione, aby przezwyciężyć powyższe problemy i co należy zrobić w przyszłości (*Planowanie projektów digitalizacji w odniesieniu do nabycia odpowiedniego sprzętu dla projektu oraz procesów zarządzania jakością przy użyciu studium przypadku Afryki Południowej*). Następna prezentacja, *Entropia kulturowa na temat digitalizacji balijskich manuskryptów Lontar: przezwyciężanie trudności i szukanie możliwości*, przedstawiona przez młodego badacza Putu Ari Kurnia (Uniwersytet Airlangga w Indonezji), przyciągnęła uwagę publiczności bardzo interesującym zarysem balijskiego dziedzictwa. Autor zaprezentował w niej sposoby zachowania cennych manuskryptów. Podkreślił, że ważne jest dla niego, jako badacza, aby znaleźć taką metodę digitalizacji, która w żaden sposób nie zniszczy arcydzieł. Trzeci referat został wygłoszony przez Bogdana Trifunovića (Biblioteka Publiczna Čačak w Serbii). Jego wystąpienie zawierało wnioski na temat archiwizowania materiałów cyfrowych. Autor próbował odpowiedzieć

na pytanie, czy możliwe jest digitalizowanie wszystkich woluminów przechowywanych w danej bibliotece, a jeśli tak, jak powinien być przechowywany taki materiał (*Biblioteki przechowujące kolekcje GLAM: czy możemy podtrzymać potrzeby i zarządzać wzrostem w tym samym czasie?*). Raivo Ruusalepp (Estońska Biblioteka Narodowa) w swym wystąpieniu (*Zachowanie cyfrowych depozytów prawnych – nowe wyzwania i możliwości*) ukazał, w jaki sposób dokumenty prawne są digitalizowane i przechowywane w Estońskiej Bibliotece Narodowej. Prelegent omówił także odpowiednie przepisy, które regulują ten rodzaj działalności w jego kraju. Ostatni, piąty mówca, Frédéric Blin (Biblioteka Narodowa i Uniwersytecka we Francji) przedstawił krótko sprawozdanie z warsztatów dla bibliotekarzy i konserwatorów cyfrowych, które odbyły się w Grecji w lipcu 2017 roku. Omówił wyzwania nowej ery digitalizacji dla dużych i małych bibliotek na świecie (*Zarządzanie spuścizną i zasobami cyfrowymi: nowe wyzwania dla bibliotek – Podsumowanie konferencji LIBER Forum na rzecz Dziedzictwa Kultury Cyfrowej w Patras (Grecja), 5 lipca 2017r.*). Po ostatniej prezentacji przewodnicząca sesji ogłosiła czas na dyskusję. Najczęściej zadawano pytania A. Carstens; proszono go o rozwinięcie niektórych wątków, związanych z trudnościami bibliotek południowoafrykańskich w digitalizacji zbiorów.

Omówione powyżej sesje były owocne i cenne, dzięki możliwości wymiany interesujących doświadczeń i zdobycia nowej wiedzy na temat innowacyjnych technologii w bibliotekach. Przyszłoroczny Kongres zaplanowano w Kuala Lumpur (Malezja).

Bibliografia

IFLA World Library and Information Congress. 83rd IFLA General Conference and Assembly, 19–25 August 2017, Wrocław, Poland. (2017). Pobrane 9 października 2017, z: <https://2017.ifla.org/programme/congress-outline/>